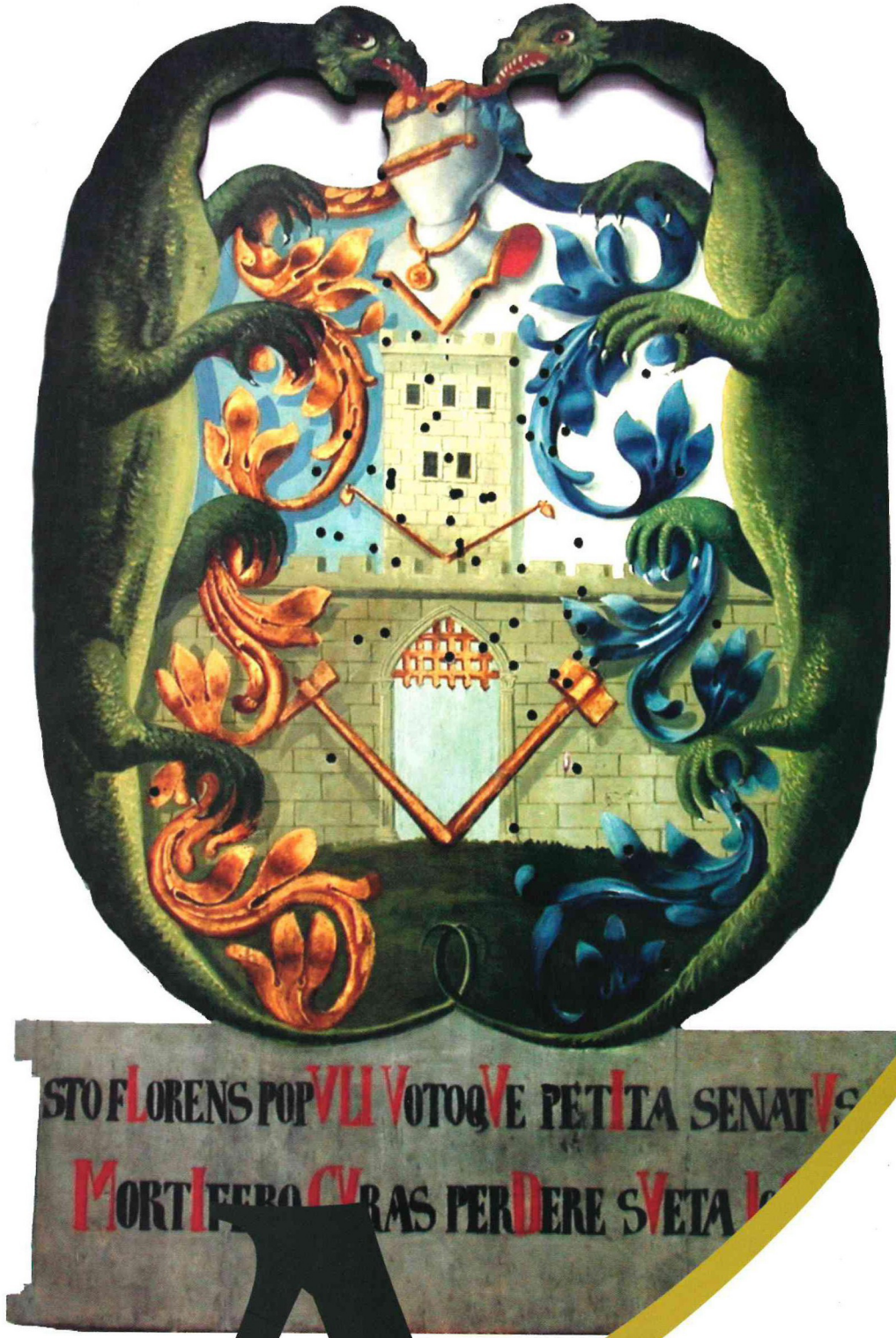

Selmecbánya címere 1834-ből

VIVAT ACADEMIA

A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

2009 : 4 : július - augusztus

EGYETEMÜNK A VOLT FESZTIVÁLON

Egyetemünk idén is megjelent a második legnagyobb hazai fesztiválon, a VOLT-on, hogy ezzel erősítsük ismertségét és népszerűségét.

Idén 4 másik civil szervezettel osztoztunk a helyen, ahol különböző kreatív foglalkozásokat kínáltunk a fesztiválátogatóknak. Lehetett pl. gyöngyöt fűzni, karkötőt készíteni, papírdíszeket készíteni és hennával tetoválni. A tavaly már bevált Gazdálkodj okosan! játékot ez évben is természetesen közgazdászok vezették. Mindeközben a képzések iránt érdeklődő fiatalokat tájékoztathattuk.

Az MR2 színpaddal szemben pedig vidám vetélkedőkkel leptük meg a látogatókat. A Bamako-ralin használt versenyautó szolgált a játékos ralifutam díszletéül, míg a négy versenyzőnk közül Krámli András és Szücs Tibor állt az érdeklődők rendelkezésére, és ők látták el szakmai tanácsokkal a játékban részvevőket. Vízbomba párbaj, küzdősport (tájboksz), söröskupak-pecázás, zsákban futás és sorversenyek vidámították azokat, akiket felébresztett a fullasztó meleg és az itt-ott beinduló fülsiketítő hangorkán.

hg

kupakpecázás

vízbomba párbaj

raliverseny

fotók: Petyus András

tájboksz

hennatetkósítás

TARTALOM

2 Nagy Frigyes professzor nyugdíjba ment
3 Út a tudományhoz
3 Hallottál már a Diákhitelről?
4 Akit körbeölel a „muzsika hangja" Dárdai Árpád főiskolai docens
5 Égi ragyogás, földi színtéren - Kovács-Gombos Gábor kiállítása
5 Tarsoly Zsolt: Vírusok
6 A központi tanévzárón avatták fel az egyetem jogarát
6 Az egyetem sikeres évet zárt
7 Esküvői útikalauz hagyományőrzőknek
8 Szemerey Tamás: A kopott kőmadár
10 Mert ő már nem pogány...
11 Digitális gének, avagy Csaó Darwin!
12 Agrártörténet zárthelyi dolgozat i. Évfolyam
13 Aranyköpések a Benedek Elek Pedagógiai Karon
13 Aranyköpések marketingből
14 „Észak Velencéje": Svédország és Stockholm
15 Országjáró nyári ajánló
16 Kosaras siker – legjobbak között a Nyugat-magyarországi Egyetem csapatai

Kedves Gólyák és Balekok!

Üdvözlöm Önöket a Nyugat-magyarországi Egyetemen!

Az első oktatási időszakot követő vizsgaidőszakban valószínűleg kénytelenek lesznek szembenézni a ténnyel, hogy nem a Napból jövő UV a legkártékonyabb, és ez a sokkal pusztítóbb egyetemi UV ellen nem véd a legmagasabb faktorszámmal rendelkező fényvédő kenőcs sem.

De sebaj, ne csüggedjenek, hanem gyűjtsék a tapasztalatokat, élményeket, élvezzék a diákélet szabadságát, és írják meg azokat! Osszák meg velünk, egyetemi polgárokkal a gondolataikat, írjanak verset, vagy mást, (pl. ha a zárthelyin feltett kérdésre nincs az elvárásoknak megfelelő válaszuk), s ezeknek a Vivat Academiában megjelenési lehetőséget biztosítunk. Várjuk azokat a gólyákat, akik nem csak verdesésre és holmi röpködésre használják a tollaikat, de írni is tudnak vele (persze ez áll a balekokra is, csak velük nem olyan érdekes a szójáték).

Kívánom, hogy emlékezetes és hasznos éveket töltsenek itt!

Jó szerencsét!

Hargitai Gábor
főszerkesztő

Vivat Academia
A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár
Savaria Egyetemi Központ - Szombathely

VII. évfolyam, 4. szám
2009. július - augusztus

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth András, tothandras@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GEO)
Dr. Bácsatyai László, bacsaty@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Borbély József, jborbely@ktk.nyme.hu (KTK)
Csiha Tünde Noémi (Kommunikációs Iroda)
Sütő Csaba András, scsa@atif.hu (AK)
Kleinhappel Miklós (SEK)
Nagy Mónika nagymonika@atif.hu (AK)
Mészáros Ágnes (KTK)
Takács Judit takacs.judit@bepf.hu (BPFK)
Dr.Tenk Antal tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)
Tóth Mariann mtoth@nyme.hu
Dr. Vincze Judit vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)
fotók: Petyus András

Címlapfotó: Hargitai Gábor
A szerkesztőség címe: 9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.:99/518-683; 518-365
e-mail: vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
Levilágítás: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zsolt ügyvezető
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Terjeszti a Nyugat-magyarországi Egyetem

Az online kiadás internetcíme: http://vaonline.nyme.hu/

NAGY FRIGYES PROFESSZOR NYUGDÍJBA MENT

Dr. Nagy Frigyes c. egyetemi tanár 2009. június 6-án töltötte be 70. életévét. Az elmúlt közel ötven év során volt a Lajta-Hansági Állami Tangazdaság vezérigazgatója, a Mosonmagyaróvári Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar címzetes egyetemi tanára, országgyűlési képviselő és földművelési miniszter. 1998-2009 között a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar EU Oktatási Központjának igazgatója volt. 2003-ban szervezője és azóta elnöke az Óvári Gazdászok Szövetségének. 2009. július 1-jével nyugdíjba ment. Ebből az alkalomból beszélgettünk múltról, jelenről és egy kicsit a jövőről is.

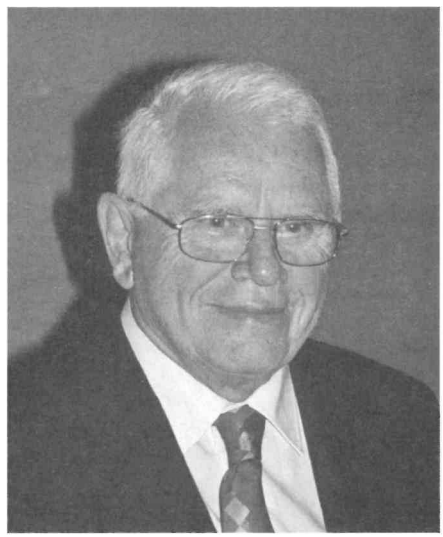

Dr. Nagy Frigyes

-Bármennyire sztereotíp a kérdés, mégis feltesszem: milyen érzés 70 évesnek és egyidejűleg nyugdíjasnak lenni egy ilyen mozgalmas életpálya után?

- Életem folyamán mindig megvoltak a következő napokra előírt feladataim, melyeket igyekeztem teljesíteni. Ez egyik napról a másikra megszűnt. Meglepő számomra, hogy milyen felszabadultság érzet fogott el. Erre nem számítottam. Ez új életminőséget is jelent számomra. Külön szerencsém, hogy szellemi és testi kondícióm koromhoz képest kifogástalan, így nem csoda, hogy összességében jól érzem magamat. Ehhez a családi és baráti háttér is jelentősen hozzájárul. Unatkozásról szó sincs, hisz válogathatok különféle programok között, ezek azonban már szabadon választottak.

- Úgy indult a pályád, hogy tanár lesz belőled, hiszen itt Mosonmagyaróváron egyetemi tanársegédként, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen pedig egyetemi adjunktusként dolgoztál. Miért nem maradtál a tanári pályán?

- Alma Materemben általában gazdásznak készültünk, és legtöbben azok is lettünk. A kezdeti egyetemi munka afféle útkeresésé volt, de sok pozitív töltettel is ellátott. Néhány év után a Lajta Hansági Állami Gazdaságban kötöttem ki, ahol a gyakorlat mellett az oktatástól sem kellett elszakadnom. A motivációban szerepet játszott, hogy a jó tanársegédeket és adjunktusokat előszeretettel csalták át a termelő szférába, többszörös jövedelemért. Ez a nagyüzemi gazdálkodás fellendülésének ideje volt, amely értelmet adott a szalmai munkának, és jövőképet a fiatal szakembereknek.

- A Lajta-Hansági Állami Tangazdaságban a vezérigazgatói „bársonyszékig" jutottál. Ez az időszak volt a magyar mezőgazdaság sikerkorszaka. Mi volt a titka az akkori – világviszonylatban is figyelemre méltó – eredményeknek?

- A kiemelkedő eredmények hátterében az állt, hogy bár a politika akkor is sok mindenbe beleszólt, a mezőgazdálkodás mégsem volt gyűlölködés tárgya. Az volt a cél, hogy a magyar mezőgazdaság versenyképes legyen a világpiacon, a legkorszerűbb technológiákat vezessük be a legeldugottabb falvakban is, és a mezőgazdaságban dolgozók találják meg a számításukat. Ez meg is valósult. A ranglétrán előrejutni csak szorgalmas munkával, többletteljesítménnyel lehetett. Ami a politikai megbízhatóságot illeti, megjegyzem, hogy két vezérigazgató-helyettesem is párton kívüli volt, természetesen mindkettő szakmai profi.

- Közben kis „kitérő" Tanzániában, ahová vidékfejlesztési szakértőként mentél. Mivel foglalkoztál a kies Afrikában?

- Külföldi útjaimat, köztük két éves afrikai munkavállalásomat is nyelvtudásomnak köszönhettem. Ott időm jelentős részét távoli szavannákon és dzsungelekben töltöttem, mint agrár és vidékfejlesztés szakértő. Más szakemberekkel együtt dolgozva kellett feltárnunk a fejlesztésre alkalmas területeket, különös tekintettel szövetkezetek alakítására. A „legsötétebb" Afrikában a politikusok a hatvanas évek végén már tudták, hogy miért fontos a vidékfejlesztés, és a szövetkezés.

-Újabb fordulat az életedben: 1994-1998 között országgyűlési képviselő, majd két évre (1996-1998) földművelési miniszter lettél. Hogyan emlékezel életednek erre az időszakára?

- 1994-ben nyertem el választókörzetünkben a képviselőséget. Mint képviselő, és mint miniszter is párton kívüli voltam, de számomra természetes volt, hogy a szocialisták frakciójában ülök. Őseim a legnagyobb szegénységben élő szigetközi és csallóközi nincstelenek voltak, akik alig jártak iskolába. Az, hogy érettségizhetek, netán egyetemre mehessek, ez családunkban elképzelhetetlen volt. A kiterjedt rokonságban én voltam az első, aki nyolc osztályt, és zeneiskolát is végezhettem. Ez az oka a velemszületett, nemes értelemben vett baloldaliságomnak, melyre büszke vagyok.

- Földművelési miniszterséged idején – 1997-ben – készült el a rendszerváltás utáni időszak első (azóta is egyedüli) hazai agrártörvénye. Mi valósult meg ebből a törvényből?

Ha értem el életem folyamán szerény eredményeket, azt a gyakorlati mezőgazdaságban töltött évtizedeimnek köszönhetem. A miniszterség szép feladat volt, de nem erre emlékszem a legszívesebben. Arra igen, hogy jó törvényeket sikerült hozni, és olyan hitelpolitikát kialakítani, amely pénzügyileg lélegzethez juttatta a gazdákat. Némi elégtétel számomra, hogy miniszterségem idejét, a Horn-kormány második két évét, mely a Bokros-csomag szellemében alakult, a korrekt és objektív elemzők a rendszerváltás utáni legperspektívikusabb korszaknak értékelik. Sajnos az agrártörvény hamarosan lekerült a napirendről, de egyes fontos elemei ma is érvényben vannak. Miniszteri munkám hatvan éves koromban végződött, akkor mentem nyugdíjba.

- 1998-ban visszatértél Óvárra, de nem a Tangazdaságba, hanem a Mezőgazdaságtudományi Karra, ahol megalapítottad az ország első EU Oktatási Központját. Mivel foglalkoztatok ebben az oktatási egységben?

- Az akkori dékán, Iváncsics János keresett meg, hogy közeledvén EU-csatlakozásunkhoz, sürgősen el kell indítani a hallgatók EU ismeretekre való felkészítését, annál is inkább, mivel az agrárszabályozás a továbbiakban nagyrészt Brüsszelből történik. Mivel képviselő koromban a Parlament EU-ügyek Bizottságának alelnöke, később a kormány EU-kabinetjének tagja voltam, és részt vettem az előkészítő parlamenti és kormányzati munkában, volt bátorságom elvállalni a megtisztelő felkérést. Talán nem szerénytelenség megjegyezni, hogy kiváló munkatársaimmal iskolát teremtettünk.

- Közéleti ember vagy, számos társadalmi-közéleti funkciót töltesz be ma is. Egyik alapítója voltál az Óvári Gazdászok Szövetségének, aminek kezdettől fogva

elnöke is vagy. Milyen feladatokat lát el ez a szervezet?

- Eddigi beosztásaimmal óhatatlanul vele járt a közéletben való aktív részvétel. Mint az Óvári Gazdászok Szövetségének elnöke, azon munkálkodom segítőtársaimmal, hogy a közel kétszáz éves Alma Materünk hagyományait ápoljuk, és a gazdásztársadalmat összefogjuk.

- Hallgató korod óta többféle hangszeren játszó muzsikus vagy. Melyik a legkedvesebb hangszered?

-Már említettem, hogy zenei képzésben is részesülhettem annak idején. A gimnáziummal párhuzamosan a Győri Zenekonzervatórium kürt-zongora szakos hallgatója voltam. Az aktív zenélést soha nem hagytam abba, diákkoromban azzal kerestem a kenyeremet, azóta is számtalan helyen léptem, és lépek fel, mint zongorakísérő, vagy szólista. Lányom örökölte ezt a hajlamot, a Zeneakadémia hegedűművész szakán végzett, és a Győri Filharmonikus Zenekar koncertmestereként világjáró zenész lett. Ha néha ráér, együtt is muzsikálunk.

- Most, hogy aktív oktatói pályád végéhez érkeztél, mit üzensz a jövő egyetemi ifjúságának?

- A karriert az egyetemen kell megalapozni, igen kemény munkával, hajtással. Aki azért jön ide, hogy elbliccelje az időt, legfeljebb házaló vigéc lesz belőle. Legyenek reggel előbb a munkahelyükön, mint a főnökük. Ne várják, hanem keressék a feladatokat, és tegyék magukat nélkülözhetetlenné. Ez a karrier „titka". És még valami. A mai diploma már semmit sem ér idegen nyelv tudása nélkül. Saját tapasztalatom, hogy a nyelvet megtanulni akarni kell, nem tanárra meg tanfolyamra várni. A tanár csak segíteni tud. Minden nap meg kell tanulni egy-két szót, szótárazni kell, olvasni, és beszélni, amikor csak lehet. Önbecsapás, ha valaki azt mondja magáról, hogy nincs nyelvérzéke. Nem akarok egy fiatalt sem megsérteni, de aki csak magyarul óhajt kommunikálni, az ne menjen egyetemre, de lassan szakmunkásnak se. (Máltai szállodámban a takarítónő folyékony angolsággal közölte, hogy ki fogja cseréltetni a konnektort, mert nem működik a hajszárító. Erdő Péter érsek-akadémikus pápává választásának esélyeit rontja, hogy nem tud megfelelően angolul)

- Hogyan képzeled a következő évtizedeidet?

- „Carpe diem!"- mondotta Horatius. Őt fogom követni.

- Köszönöm a beszélgetést. Továbbra is számítunk aktív, lelkes közreműködésedre az Intézetben és az Adventi Hangversenyeken. Eddigi munkásságodhoz szívből gratulálunk, felvázolt terveid megvalósításához pedig sok sikert és nagyon jó egészséget kívánunk!

Dr. Tenk Antal
professor emeritus

HALLOTTÁL MÁR A DIÁKHITELRŐL? ÉRDEKEL? AKKOR EZT OLVASD EL!

1. Bármire költhető. Nincs hitelbírálat és nem kell kezes sem. Később nem jelent akadályt egyéb hitelek felvételénél. Bármikor lehet igényelni a kijelölt bankfiókokban, postákon. Aki szeptember 15-ig kéri, október 15-én már meg is kaphatja.

2. Minden 40 év alatti hallgató felveheti. Félévente max. 200 ezer, költségtérítéses képzésben 250 ezer forintot lehet igényelni. Választani lehet a havi, vagy a szemeszterenkénti egyösszegű folyósítás között. Akár egy szemeszterre is kérhető.

3. Más, mint a banki hitelek. Nem képződhet belőle például profit sem, így kamata a hasonló banki hitelek (pl. fedezet nélküli, forint alapú személyi kölcsönök) átlagos kamatának a felét sem éri el.

4. A tanulmányok alatt nem kell sem törleszteni, sem kamatot fizetni. Ezt követően további négy hónap türelmi idő után kell csak a visszafizetést megkezdeni. (A törlesztési kötelezettség független a munkaviszonytól.)

5. A törlesztés rugalmas és teljesíthető. A kötelező törlesztőrészlet a jövedelemhez, vagyis az anyagi teherviselő képességhez igazodik, ezért nem válság érzékeny. Mivel a havi részlet nem előre rögzített, ezért a törlesztési idő (futamidő) sem az.

6. Az előtörlesztés díjmentes, ráadásul közvetlenül a tőketartozást csökkenti. Ezzel szabadon megrövidíthető a törlesztés futamideje. Sokan élnek is vele, hiszen az adatok szerint az ügyfelek az előírt kötelező törlesztőrészlet közel dupláját fizetik be. .

6+1. Egyre több helyen lehet „engedményeztetni": beiratkozáskor nem kell készpénzben befizetni a költségtérítés összegét, hanem mindez rendezhető úgy, hogy a hallgató a Diákhitelét közvetlenül a felsőoktatási intézménynek utaltatja. Így rögtön a szemeszter kezdetén be lehet iratkozni.

A hitelfelvétel felelős döntés! Érdemes utánanézni a további részleteknek a www.diakhitel.hu oldalon!

(x)

ÚT A TUDOMÁNYHOZ

A soproni Széchenyi István Gimnázium az Oktatási és Kulturális Minisztérium által kiírt Útravaló Nemzeti Ösztöndíjprogram, „Út a tudományhoz" című alprogram pályázatán 390.000,- Ft-ot nyert, amelynek keretében Poór Attila kémia-fizika-informatika tanár vezetésével három 11. évfolyamos diák részvételével: Balázs Ádám, Horváth Kristóf és Polgár Andor oktatási célra fejlesztettek ki egy analóg-digitális konvertert.

A team építette meg a műszert, dolgozta ki a szoftvereket, amelyek különböző fizikai-kémiai mérések elvégzését és vizuális bemutatását teszik lehetővé az ugyancsak pályázati forrásból beszerzett televízió képernyőjén.

A projekt értéke, hogy a saját fejlesztésű szoftverek szinte korlátlanul alkalmazhatóak, tovább fejleszthetőek a két tudományterület méréseihez.

Az elmúlt években a műszaki és természettudományi tárgyak óraszáma jelentősen csökkent, s az ilyen irányú projektek, fejlesztések nem csak a diákok tananyagfejlesztésben, kutatásban való részvételét segíti elő, hanem élményszerűbbé teszi az oktatást, hozzájárulhat pályaválasztásukhoz.

A pályázatot a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki és Faipari Mérnöki kara technikai eszközökkel és anyagilag is támogatta.

Az egyetemet Prof. Dr. Albert Levente intézetigazgató, általános rektorhelyettes távollétében Dr. Rétfalvi Tamás docens, valamint Tompáné Székely Zsófia könyvtári informatikus, pályázati kapcsolattartó képviselte. A diákokat az egyetem 2020. január 1-jéig érvényes Központi Könyvtári tagsági igazolvánnyal jutalmazta.

Tompáné Székely Zsófia

DÁRDAI ÁRPÁD FŐISKOLAI DOCENS - AKIT KÖRBEÖLEL A „MUZSIKA HANGJA"

Hat éves korában már saját szerzeményei voltak, felnőve zongoraművész és karnagy lett, főiskolai docensként tanít a Benedek Elek Pedagógiai Karon, 30 éve karmestere és művészeti vezetője a Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekarnak és 8 éve zenei vezetője a Soproni Petőfi Színháznak, ahol lélekben már a jövő évad zenés darabjaira készül.

Kisiskolásként már ő vezetette az iskolai fiúkórust

Szerencsés csillagzat alatt született Dárdai Árpád, életét körbefonja a zene, a muzsika, ami már egész kicsi kora óta meghatározta érdeklődését. Négy és fél évesen kezdett kottát olvasni, ötéves korában már otthon, a családjának vezényelte Beethoven V. szimfóniáját, holott akkoriban még hangversenyt sem látott. Egy évvel később pedig már önálló szerzeményeket vetett papírra. Szerencséjére az általános iskolában jó kezekbe került, énektanára értékelte különös tehetségét és rábízta a fiúkórus vezetését, melynek meg is lett az eredménye: a kulturális seregszemléken kiemelkedően bizonyított mind a kórus, mind az aprócska karmester. Azóta több mint 200 hangverseny és 250 bemutatott mű áll Dárdai Árpád háta mögött.

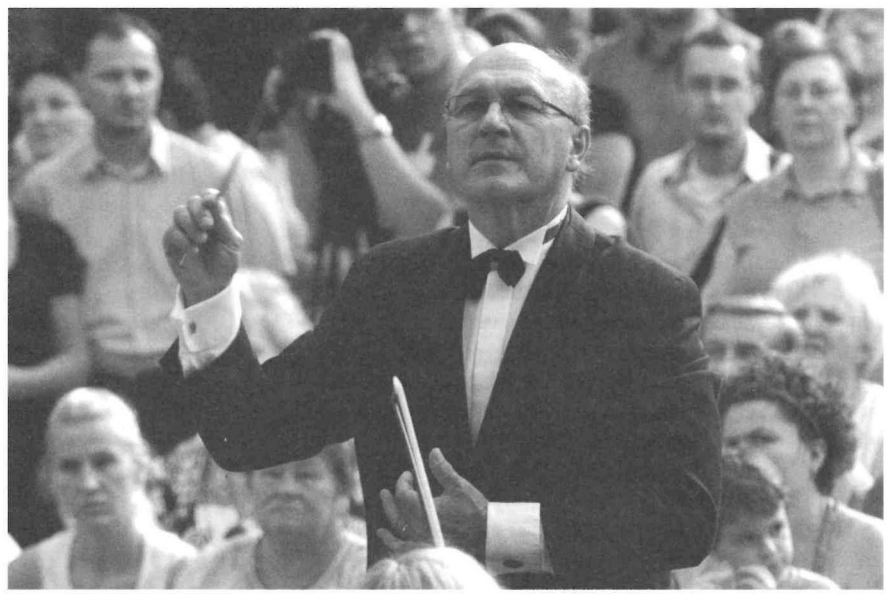

Dárdai Árpád

Rost Andreával és Pitti Katalinnal lépett fel

- Pitti Katalin velem adta élete legelső zenekari koncertjét, Német Judit pedig, aki fiatal, kezdő énekesként sokszor lépett fel velem Sopronban, ma már világszerte ismert operaénekes. De életre szóló élmény számomra az is, amikor olyan világhírű művésznővel, mint Rost Andrea adhattam hangversenyt – sorolja az elmúlt évek, évtizedek sikereit a karmester, aki legutóbb, a Soproni Ünnepi Hetek nyitóünnepségén igazi kuriózummal állt színpadra. Vezényletével, a Haydn-év alkalmából Joseph Haydn: A teremtés című két órás oratóriumának részlete csendült fel a Fő téren. Május 31-én, Haydn halálának 200. évfordulóján azonban a soproni Szent Mihály templomban, budapesti szólisták, a Liszt Ferenc Pedagógus Énekkar és a Kórus Spontánusz közreműködésével a monumentális darab egésze hallható volt, szintén Dárdai Árpád vezénylésével. A kórusok fél évig, a zenekar hat hétig készült a komoly koncentrációt és nagyfokú állóképességet igénylő mű bemutatására.

Színházigazgatói kérésre írta újra A muzsika hangját

Valószínűleg kevesen tudják, hogy Dárdai Árpád nemcsak - ahogy ő viccesen megjegyzi: „levegőt szeletel" -, de karmesteri tevékenysége mellett zenét is szerez, avagy korrigál. Történt ugyanis, hogy Darvasi Ilona, a soproni Petőfi Színház igazgatója megkereste a kérdéssel: át tudná-e komponálni A muzsika hangja musical teljes partitúráját az eredeti 50-60 fős zenekarról, mindössze 12 főre? A választ mindenki láthatta, hallhatta, aki megtekintette az előadást, melyet akkora érdeklődés övezett, hogy a jövő évadban is műsoron tartják. Augusztusban pedig kezdődik egy újabb kihívás, indulnak a Bob herceg zenekari próbái, mellyel szeptemberben debütál a Petőfi Színház. Dárdai Árpád várakozással tekint a soron következő színházi kihívások elé, hisz az operettek és musicalek már eddig is sok szép élménnyel ajándékozták meg. Örömmel eleveníti fel többek között a Marica grófnő, a Mágnás Miska, a Lili bárónő, a Charlie nénje, a Bástya sétány és a Zsuzsi kisasszony próbafolyamatait, előadásait, no és az Orpheusz az alvilágban című darabot, melyben lehetősége volt a nagy színészgeneráció egyik legkiemelkedőbb tagjával, Agárdy Gáborral is együtt dolgozni.

„Az elvégzett munka mögött nem egyedül állok..."

Munkája tehát bőven lesz idén is a főállásban a Benedek Elek Pedagógiai Karon – ahol a Benedek Kar kórusát is vezeti - oktató karnagynak, aki a sok dicsérő szó, számos kitüntetés és díj után is úgy véli: - Persze, a szakmai elismertség jól esik, de tudni kell, hogy az elvégzett munka mögött nem egyedül állok. Rengeteg zeneszerető művész adta hozzá a szakmai tudását, hangját, emberségét. Másrészt úgy gondolom, az a legfontosabb, hogy az ember saját magával legyen kibékülve. Az elismertség ezt önmagában nem hozza meg. Körbeaggathatja valaki magát plecsnikkel, de ettől még lehet a világ legboldogtalanabb, legmagányosabb embere. Szerencsére nem így élem napjaim, jól érzem a magam a bőrömben, azzal foglalkozom, amivel mindig is szerettem volna, a muzsikával, miközben nem kell nélkülöznöm a szakma elismerő figyelmét sem.

Takács Judit
Pr-munkatárs

ÉGI RAGYOGÁS, FÖLDI SZÍNTÉREN - A FESTŐTEREMBEN

A látható és láthatatlan fények követeként tartják számon a képzőművészet világában a ma már Budapesten élő, ám Sopronban alkotó és tanító festőművészt, Kovács-Gombos Gábort. A Festőteremben látható képein, érezhetővé válik az égi és földi lét határa: a Fényküszöb, amit egyszer mindannyian átlépünk...

Kovács-Gombos Gábor

Budapest a maga nyüzsgésével, kihívásaival, az állandó változást jelenti Kovács-Gombos Gábor számára, míg Sopron a nyugalmas zugot, ahol csendben, szinte észrevétlenül megbújva lehet alkotni, töltődni és keresni a „fényt". Jó ideje már, hogy a figuralitás területéről a szakrális festészet felé fordult a művész figyelme, azóta vallja, hogy az isteni jelenlét legjobban megragadható, leglátványosabb eleme: a fény. Műveivel épp ezért betekintést akar nyújtani a túlsó oldalra, abba a ragyogásba, amit földi életünk során csak sejthetünk.

- Képeimen ódzkodom mindenféle konkrétumtól – mondja Kovács-Gombos Gábor – nem akarom senkinek sem irányítani a gondolatait. Sokkal inkább azt szeretném, ha általuk mindenki megtalálhatná azt az átjárót, amin keresztül a lelkek a teremtő felé kapcsolódhatnak.

Ennek megjelenítésére pedig három alapvető élmény adott ihletet a művésznek. Egyrészt a soproni erdők átsejlő fényében táncoló apró bogarak látványa, másrészt az éjszakai autóvezetés során tapasztalható reflektorok fénye, harmadsorban pedig egy kora gyermekkori élmény, egy kovácsműhely emléke, ahova a nagyapja vitte el magával. Az ott látott színkavalkád, a vöröses, narancssárgás, fehéres izzás, mai napig beépül Kovács-Gombos Gábor fénycsíkjaiba. A művész, aki bevallottan nem szereti a változatosságot, az utóbbi években e három tapasztalásból építkezik:

- Az állandóság és egyszerűség híve vagyok, nem követek divathullámokat. A meditálás, a csendes elmélkedés fontosságát hangsúlyozom képeimmel, amiken keresztül remélem, hogy képes vagyok beszélni is a nézők lelkéhez. Sugallni azt, hogy találják meg saját fénycsíkjukon át az utat. Felfelé.

S. Takács Judit

VÍRUSOK

Már nem kell sok, hogy átvegyék szervezetem egészén az uralmat.

A felszínen kezdték gyilkos tevékenységüket, és egyre terjedtek, előbb csak két dimenzióban, aztán háromban, mert behatoltak a bőröm alá, és a levegőt is elárasztották, noha ott nem bírják sokáig élve.

Az elején még észre sem lehetett venni a betegséget, amit magukkal hoztak, aztán később sorjázni kezdtek a tünetek, amelyek egyre inkább súlyosbodtak. Ezek legjellemzőbbike bőröm rendkívül magasra szökött hőmérséklete.

Az idő során mutálódnak, és azok a dolgok, amelyek régebben megölték őket, ma már nem árthatnak nekik. Az evolúció csodálatos, de néha nem a megfelelő élőlényeket segíti a fennmaradásban.

Ha relatíve távolról nézzük őket, egyiküket sem lehet a másiktól megkülönböztetni, mert alig van eltérés közöttük. Egy tulajdonság azonban összeköti őket: az, hogy rövid, kicsiny életüket a pusztításnak szentelik, mert e nélkül talán nem is lennének képesek létezni.

Szüksége van fajuknak a gazdaszervezet elárasztására, és eme tervük egyre gyorsabban, tökéletesebben halad előre a maga útján. Jelen esetben én vagyok ez a szervezet. Viszonylag törékeny testük miatt a többi élőlény kezdetben lebecsülte őket, mára azonban már nincs olyan köztük, amelyet ne tudnának elpusztítani. A harc és a háború az életük, a szervezet eredeti sejtjeit elpusztítják, hogy azok a hasznukra legyenek.

Egy jó ideig csak engem fertőztek meg, de mára már a kistestvéremet is elárasztották. Remélem, a többiekre nem terjednek át, mert annak beláthatatlan következményei lennének. Ennek egyelőre kicsi az esélye, mert jó ideje biztos távolságra tartózkodunk másoktól.

Sok gyógymódot bevetettem, hogy végezzek velük, de egyik sem volt eléggé hatékony. Már nincs túl sok esélyem, és ha a többiektől nem érkezik segítség, minden szervem felett átveszik az irányítást, behatolnak testem legmélyebb rétegeibe, szép, hosszú életem pedig véget ér.

A remény azért még él bennem, hogy még egészséges lehetek, és valahonnan távolról megkapom eme szörnyű teremtmények ellenszerét, mert már nem bírom sokáig.

Akkor végre ismét büszkén keringhetek a tengelyem és a Nap körül; újra méltóvá válva a nevemre: Kék bolygó.

Tarsoly Zsolt
szociálpedagógus hallgató
Benedek Elek Pedagógiai Kar

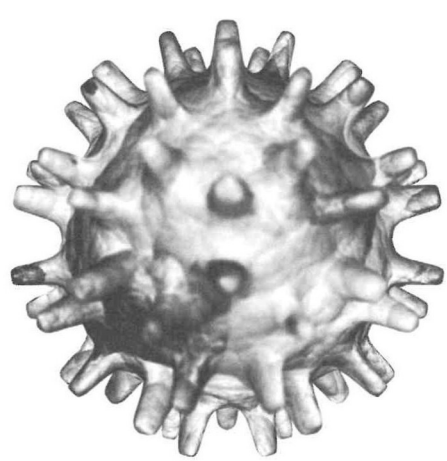

A KÖZPONTI TANÉVZÁRÓN AVATTÁK FEL AZ EGYETEM JOGARÁT

Idén a Benedek Elek Pedagógiai Kar diplomaátadó ünnepsége egyben a Nyugat-magyarországi Egyetem központi tanévzáró ünnepsége is volt, ezért június 26-án, a Közgazdasági Kar aulájában megtartott eseményen került sor az egyetem jogarának (pedum) avatására és megszentelésére.

Henczel Szabolcs, a NYME katolikus lelkésze és Gabnai Sándor evangélikus esperes szentelte fel Bardocz Barna, kétszeres nívódíjas ötvösművész és szobrász által tervezett díszes pedumot. A jogarral kibővült az egyetem jelképrendszere, ezt követően az egyetemi zászló, a rektori és dékáni láncok mellett a pedum is fontos kelléke lesz az egyetemi ünnepségeknek, a doktori eskütételeknek, a rektor és a dékánok beiktatásának.

Hallgatóink diplomájuk átvételét követően a jogar megérintésével erősítették meg fogadalmukat, melyet szívükre helyezett kézzel ismételtek Dr. Simon Tamás, oktatási dékánhelyettes után:

„Minden erőmmel arra törekszem,
hogy választott hivatásomat
emberséggel, szaktudással végezzem.
Fogadom,
hogy a rám bízott nemzedéket
a magyar hagyományok tiszteletére,
és az egyetemes
emberi értékek követésére nevelem."

Dr. Katona György dékán közvetlen, barátságos hangulatú beszédében kifejtette: a szakmai ismeretek átadása mellett a kar oktatói arra is gondot fordítottak, hogy a leendő szakembereket küldetéstudattal, hivatásszeretettel is felvértezzék a tanulmányi időszakuk alatt.

A végzett benedekes hallgatók - köztük a képünkön látható Pintér Gabriella szociálpedagógus hallgató - már az egyetem új jelképénél, a megáldott és felszentelt jogarnál tehettek esküt hivatásukra

Azok a hallgatók, akik teljesítették a Benedek Elek Pedagógiai Kar tanterveiben és képesítési követelményeiben megfogalmazott kötelezettségeket, az ünnepségen kapták kézhez diplomájukat. Óvodapedagógus szakon: nappali tagozaton 58, német nemzetiségi szakirányon 10, levelező tagozaton 50, második alapképzési szakon 6, szociálpedagógus szakon: nappali tagozaton 59, levelezőn 143, második alapképzési szakon 15, esti tagozaton 34, felsőfokú szakképzésen csecsemő- és kisgyermeknevelő gondozó szakon: nappalin 27, levelezőn 31, gazdasági idegen nyelvű menedzser szakon: 5, mérnöktanár és szakoktató szakon: 10 végzős hallgató vehette át oklevelét.

Takács Judit
Pr-munkatárs

AZ EGYETEM SIKERES ÉVET ZÁRT

A Nyugat-magyarországi Egyetem rektora, Prof. Dr. Faragó Sándor a központi tanévzáró ünnepi beszédében foglalta össze a 2008/2009-es tanév legfontosabb eseményeit. Többek között szólt arról, hogy a tíz egyetemi karon idén összesen 3350-en tettek sikeres záróvizsgát, 1800 végzős pedig – mivel rendelkezett a szükséges nyelvvizsgával – át is vehette diplomáját. A rektor megemlítette azt is, hogy 2008-ban a Magyar Akkreditációs Bizottság „A" minősítésre értékelte az egyetem karait, megvizsgálta az egyetem doktori iskoláit és működésüket továbbra is fenntartotta. A tanév során 100 tudományos rendezvényt szervezett az egyetem, ezek legfontosabbika a NASA/NEESPI klímakutató központ avató konferenciája volt.

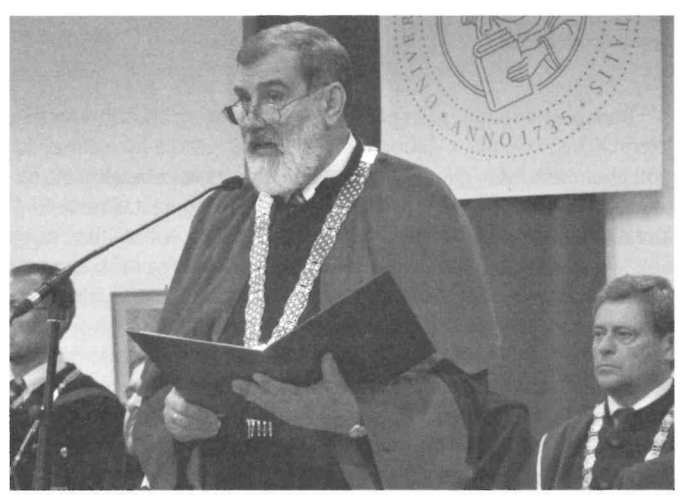

Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

A képzés terén is történt előrelépés: 2 új alapszak, 9 mesterszak indult, további 5 alap- és 8 mesterszak indítása folyamatban van, emellett 19 felsőfokú szakképzést vettek nyilvántartásba és 11 bejegyzése folyamatban van. Az oktatás színvonalát pozitívan befolyásolja, hogy nőtt a minőségi oktatók száma, amely most már megközelíti az 500 főt.

Az elmúlt években összesen 14 milliárd forint értékben történtek beruházások, és további pályázatok révén az egyetem a közeljövőben mintegy 6,8 milliárd forintot fordíthat fejlesztésekre. Az egyetem nemzetközi szintéren is egyre sikersebben képviselteti magát, felsőoktatási intézményünk 350 külföldi intézménnyel áll kapcsolatban.

Takács Judit

ESKÜVŐI ÚTIKALAUZ HAGYOMÁNYŐRZŐKNEK

A jeles nap reggelén Anna hosszú hajával fodrász bíbelődött, Dönci a még nyirkos alsószoknyákat vasalta, a GEO-s násznép pedig felvette legszebb gúnyáját, azaz waldenbe bújt. A kollégiumból Ben-Joe és Bendegúz vezette ütemes nótaszóval vonult végig a városon a díszes menet. A járókelők mind megálltak egy pillanatra és mosolyt küldtek a nem mindennapi esküvői menet felé.

Nem hiszem, hogy lenne GEO-s, aki ne tudná, ki is Fóris Ödön, a mi „Döncink". Már első találkozásunkkor – egy Térképtan gyakorlat után - megjegyeztem magamnak. Elsősorban nem természet adta magasságával emelkedett ki társai közül, hanem kedvességével, nyíltságával, örökké mosolygós ábrázatával tűnt ki a még félénk, visszafogott első évesek közül. Ha háromszor találkoztunk egy nap az iskola épületében, akkor háromszor köszönt rám, akár a folyosó túlsó végéből.

Hamarosan megjelent a közelében egy szintén kedves arc, akit hiába vártam, hogy valamelyik órán szemben ül majd velem, tán egy év is eltelt mikor megtudtam, hogy nem a mi hallgatónk. Ő volt Anna, a kertészeti egyetem hallgatója.

Dönci gitárjátéka lassan nélkülözhetetlen része lett valamennyi GEO-s rendezvénynek, legyen az tanévzáró, karácsonyi ünnepség, vagy valétabál. Dönci és általa Anna is lelkes hagyományőrzők voltak mindvégig. Most ennek szellemében, selmeci hagyományok szerint keltek egybe Anna diplomavédését követően, 2009. június 6-án.

Az előkészületekben szinte az egész kollégium részt vett. A Sárvíz völgye rétjein gyűjtött vadvirágokból kötötték a csokrokat, kitűzőket. Közben Dönci kenyeret dagasztott, kakaóscsigát sodort. A jeles nap reggelén Anna hosszú hajával fodrász bíbelődött, Dönci a még nyirkos alsószoknyákat vasalta, a GEO-s násznép pedig felvette legszebb gúnyáját, azaz waldenbe bújt. A kollégiumból Ben-Joe és Bendegúz vezette ütemes nótaszóval vonult végig a városon a díszes menet. A járókelők mind megálltak egy pillanatra és mosolyt küldtek a nem mindennapi esküvői menet felé. Talán vannak, akik a mai napig sem fejtették meg, amit akkor láttak. Eközben a Török-udvarban 23 koszorúslány várakozott. Miután átvették csokraikat, és a kitűzők is helyükre kerültek, az ifjú pár a gyűrűket a párnán vivő Diával az élükön, a fokost tartó waldenes GEO-sok sorfala között bevonult a Hiemer-ház csodálatos házasságkötő termébe, a Justitia terembe, ahol már sokan várakoztunk, rokonok, ismerősök, GEO-s dolgozók. A szertartás alatt mindvégig odaillő selmeci nóták hangzottak el. Ezek kezdésére legtöbbször a vőlegény adott jelt, ami időnként nem kis derültséget keltett. Az anyakönyvvezető szemlátomást összezavarodott a számára ismeretlen szokások láttán, hallatán.

A vidám és megható ceremóniát követően Annát és Döncit rizs- és rózsaszirom eső fogadta. A Török-udvar árnyékos részén gratuláltunk az ifjú párnak. A rokonok között feltűnt egy kedves arc, a ragyogó szempár Dönci édesanyjáé volt. Jó néhány esküvőn jártam már, de ilyen örömanyát még nem láttam. Nem a húsleves hőfokán és a szoknyáján esett apró gyűrődés miatt aggódott, hanem igazi boldogság sugárzott róla, hiszen Anna és Dönci arcáról is ugyanez tükröződött.

A gratulációt még további jóízű nótázás követte, mi pedig ennek a csodás és különleges esküvőnek a hangulatával elballagtunk egy közeli söröző be, és ittunk egy-egy korsóval a hűvös nedűből az ifjú pár egészségére.

Valamennyi GEO-s kolléga nevében hosszú, boldog, együtt töltött éveket kívánok!

Balázsik Valéria

A Justitia-teremben a tanúkkal és a gyűrűt tartó Diával

Emelkedett hangulatban a GEO-s násznép

Koszorúslányok

A KOPOTT KŐMADÁR

„Mit képzel ön, kollega úr?! Készületlenül jelenik meg a vizsgámon? Szemtelenség! Minősíthetetlen szemtelenség! Nálam számított ön így érdemes kalkulusra? Neem barátom. Még mit nem! Majd ha a hattyú – itt, az ablakom alatt – tollat növeszt! Majd akkor. Talán!"

Ezt jól jegyezze meg, kollega úr! Jól jegyezze meg! Végeztem! (repül, s nagyot csattanva ér földet az index az ajtónál) Jó szerencsét!

Színtelen, félhangos „Jó szerencsét!" a válasz, az ajtó alig hallhatóan csukódik. Sóhajt és nagyot nyel az áldozat. Elvégeztetett.

A prof ingerülten ül asztalánál, cigarettát nyomkod a szipkájába, kihúzza zsebóráját, meg se nézi, s visszatuszkolja a zsebébe. Iratokat vesz fel, rak le, tologatja őket ide-oda az asztalon.

– Példátlan. Példátlan! – morogja magában.

Odakint pedig – a történtekről mit sem tudva – megy tovább minden, a maga útján. Forog a föld, nő a fű és holnap is fel fog kelni a nap…

- „…majd ha tollat növeszt". Na, nekem itt kitelt az esztendő. Huhh! Évismétlés. Ezt aztán hogy mondom majd meg apámnak. Oh, én marha! Bárcsak… – s itt a gondolatok, a „volnák" szárnyán elszabadultak a valóságtól.

De az élet, az persze lelketlenül megy tovább. S még a kamarásai se nagyon törődnek vele – ezek nem értik, hogy most mennyire nagy bajban vagyok? Késő délután szólalnak meg először: a vizsgát azért meg kell ünnepelni – „baráti körben és vidám pohárcsengés között…" – ha nem is sikerült olyan jól…

- Mi? Ezeknek elment az eszük! (Hát jó. Ez lesz a hattyúdal, aztán úgyis ki tudja mi lesz ?..)

A firmák szeme éles, bele is csapnak a közepébe: „Pajtás miért e csüggedés?…" (miért-miért?) „Ah szegény jó anyám, ha tudná, hogyan élek Selmecen…", és „…többé haza sem mehetek, hisz onnét kitagadtak; mióta a korhelykedés doktorává avattak…" (hát épp ez az!) „…a dicső firma az volt, ki szerte udvarolt…" Lassan enged belül a feszültség. (Hiszen bukott meg már a világon más is.) De nincs idő mélázni, mert már szól a következő nóta: „Töltsük meg korsónkat jó sörrel…" s rá a folytatás: „Ragadd fülön barátom, a színig telt pohárt!…" és a többi: „Útján e világnak sörre mért ne vágyjak, mért ne törjek néha víg órák felé?" (Víg órák? Ja ! Azok biztos lesznek…) „Ergo bibamus!" és tovább, „Ki szomjas az tetszés szerint választ italt magának…", „Korhely cimbora, korhely cimbora – szomjad nem szűnik már soha?"

…és ma

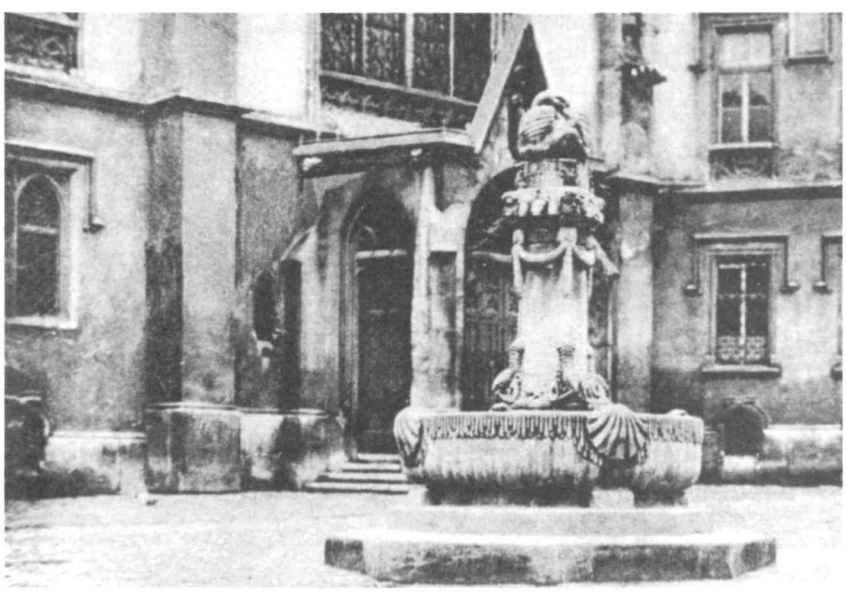

A hattyú régen, az Orsolya -téren

Mind halványabb a délelőtti vereség emléke. „Leraktunk minden vizsgát, no egy-kettő hijján…" Igen igen. Naésaztán? „Szép városka Sopron !…", „… Tanár úr!…szemébe merem mondani, Öntől nem volt mit tanulni…"

Már csak vitéz kurucok ülnek „…a víg asztal körül…". „Azt mondják, hogy nem merek, még azt mondják nem merek, Balfi utcán végigmenni nem merek!" Mi, hogy én nem merek ?!

- Te! Aztán mit mondott az öreg? – Aha. Tudod mit csinálnék én a helyedbe' ? Na idefigyelj…

- Hm. Jó muri lenne, annyi szent, de mi lesz, ha…

- Menny má'! Ezt meg kell csinálni! De tényleg!

- Ez az! Menjünk már – hangzik innen és onnan is. Fizetnek, és cselekvésbe fog a díszes kompánia. „…s hajha, uram fia! Reggel a polgár csak áll. Éjjel kitollasodott a kopott kőmadár…"

A megismételt vizsgán a prof hosszan és merőn nézett maga elé összevont szemöldökkel, amíg hallgatta a feleletet. Amikor átadta az indexet, mintha mosoly suhant volna át az arcán.

- Bolondságok helyett máskor inkább a tárggyal foglalkozzon. – a hangja már meg is keményedett, – Végeztem! Jó szerencsét!

Így szól a legenda és lehet is benne valami, hiszen a hattyú túloldalán álló, újabban emléktáblával is megjelölt szürke házban lakott valamikor Vendel Miklós akadémikus (alias: Tapír) a geológia kérlelhetetlen professzora. A történet hitelességét illetően a kételkedésnek csupán azért van helye, mert a professzorról ez az ellágyulás aligha képzelhető el. Híres adjunktusa – Dzseki – epés megjegyzése szerint „annyi volt benne a romantika, mint kénsavban a C-vitamin". Az közismert tény, hogy a hattyú feltollazása évtizedek óta elmaradhatatlan része a soproni diákéletnek, s vele a búcsúzó firmák egy fontos tapasztalatot, a „nincs végleg elveszett vizsga!" új küzdelemre sarkaló örök intését adják át az utánuk jövőknek.

Ruzsinszky László ismert diákregényében – a Tempus-ban (1930 körül) – van egy idevágó részlet: „Az Orsolya-téren Bagó a hattyú nyakába ült és ott siratta a selmeci hagyományokat." Elég értetlenül olvastam annakidején ezt a mondatot, s hogy meglepetésemet feloldjam, kutatni kezdtem. Az összegyűlt adatokból aztán kirajzolódott a teljes történet. Arról majd máskor írok, most csak annyi fontos, hogy a hattyút 75 évvel ezelőtt, 1929 májusában telepítették át az Orsolya-térről „hozzánk", a Hunyadi utca aljába. Milyen jó, hogy megtették! Most barátunkként köszönthetjük őt.

Isten tartson meg soká közöttünk, nekünk! Sok jó-nótás Firmát és balekot kívánunk köréd, szép tavaszokat, dús nyarakat, gazdag őszöket, fehéren szikrázó teleket és derűsen rádmosolygó járókelőket! Neked is, és magunknak is.

Szemerey Tamás alias: Kisfül

Mészáros Ágnes:
Vonaton

Tompa kattogás itt az élet.
Mandarin szagú Gaugain képet
Skiccel a horizontra a napkorong,
A sínek hangja halk dorong
Ami kántál és regöl,
Táplál, vagy megöl.

Karfámra könyököltetlek képzeletben,
Száradó őszi lomb leszek szép szemedben,
Rozsda fogta szökött árnyék,
Ami nem tágít, vár még
Valamit.

De a sín csak regöl és kántál,
Nem kísér más, csak a málhám,
És Tahiti
Citrus illata.
Nem jutok haza.

PREKO
- dalmát idill -

Hátradől a szél, és lomhán elpihen,
fellegkoszorút az ég már nem visel.
Megzabolázza fodros csipkeszoknyáját a tenger,
és tükröt tart a partnak türkiz szemmel.
Jámboran bolyong a fény a móló tövén.

Élete regényén töpreng egy bárka,
fövenyre vonva várja, hátha
ma lesz a nagy fogás.

A spaletták vándorokról és vágyakról súgnak
elfeledett meséket a hosszú útnak
induló Hold fülébe.

A Sziget átöleli a várost, és a bokrok
sóillatú ébredést ásítanak a torony
harangjára.

A móló kövén
jámboran bolyong a fény.
Tükröt tart a partnak, és türkiz szemmel
megzabolázza fodros csipkeszoknyáját a tenger.
Fellegkoszorút már nem visel az ég.
Hátradől, és lomhán elpihen a szél.

Érted, Hozzád, Neked

Vonómon hegedűm Neked húztam,
a húrok Neked pengettek dalt kezemen.
Télidőben szánommal elébed csúsztam,
s még bojtom sapkája is Rád nevetett.
Hozzád szaladt velem az út,
bármerre mentem.
Arcod tükrözte a kút,
bármikor belestem.
Érted bújt tollam ujjaim közé,
Érted burkolta lelkem rímek mögé.
Versem melléd állított a térre.
Talán még emlékszel a képre:
zsebedből gyűrű került,
az égre száz szikra terült,
a szavak mindent elmondtak helyettünk,
és mi minden mulandót eltemettünk.

MERT Ő MÁR NEM POGÁNY...

A hatalmas Bacchus belógatta isteni fényben tündöklő dicső lábát a publikum fölé. A kezdeti morgás, menydörgés és villámlás után alászállott közénk a többi pogány istenekkel, s kellő mennyiségű sör ellenében hajlandó volt gyümölcsöző tárgyalásokat folytatni a halandók eme díszes társaságával. Az eredmény nem maradt el...

„Mi tündöklik ott fenn" – hangzott a régi dal, s a terem bal felére sűrűn sötét ködként nehezedő pogányság amorf monzája, immáron hivatalosan is átlépett az egyetemi polgárok rögös, de mindenképpen vidám életébe, – s balekká kereszteltetett. A farbőr átugrásával életük egy szakasza lezárult és elkezdődött egy másik, egy különös de csodálatos diákélet kezdete. Mert a farbőr jelenti mind a mai napig számunkra a határt az utált filiszter- és a vidám bursch élet között! Ezért szeretnék, most hagyományaink keretein belül pár szót szólni eme „furcsa szerzetről".

Nem farbőr teszi a bányászt bányásszá,
Mert akkor minden borjú bányász lenne!

Mindannyian tudjuk, hogy a farbőr viseletét és minden sajátosságát a munka nehézségei és viszonyai elleni védekezés alakította ki. Ez védte meg viselőjét a meredek szűk vágatokban, ahol gerendákon siklottak le, föl ne sértsék magukat s föl ne fázzanak, ha a munkában elfáradva leültek a nyirkos, nedves vágatokban.

Kezdetben egyébként rendeltetésének megfelelően hosszú, térden alul érő volt s durva, nagyrészt borjúbőrből készült, mely használat közben megfeketedett. Derekukra először vastag kötéllel, később a farbőrrel egybeszabott szíjakkal, majd a XVIII. század közepétől kezdve ékkel és kalapáccsal díszített sárgaréz csatokkal történt. Később ahogy a technika fejlődött, egyre inkább háttérbe szorult a farbőr használata, és a XIX. század végén már csak mint a foglalkozás „szimbóluma" jelenik meg viselőjén ünnepélyes alkalmakkor.

A farbőr nem csak egy szakma jelképévé vált, hanem élesen meg is különböztette egymástól a földben kalapáccsal, csákánnyal dolgozókat („Bergmann mit Leder") a „tollal" dolgozó („Bergmann mit Feder") irodistáktól, vagy más segédmunkásoktól. Farbőrt viselni csak az előbbieknek volt joga. A farbőr megjelenésével szinte egy időben megjelent a farbőrugrás is. A bányásszal munkába lépésekor átugratták a farbőrt s ezzel jelképesen bányásszá avatták s a szakmába tartozónak fogadták. Valószínű innen eredeztetető a mi szép selmeci diákszokásunk is, amelyről az 1840-es évektől kezdődően egyébként már írásos följegyzéseink is vannak.

Így tudjuk, hogy az Akadémia igazgatója 1841. évi 5259. számú rendeletében – amit a tanárok tartoztak az előadási órákon fölolvasni a hallgatók különböző kilengésével kapcsolatban szigorúan megtiltotta „a bőrön át való ugrálást" , a „Ledersprungen"-t tekintve, hogy az – mint a rendelet mondta – „lumpsághoz és szabados viselkedéshez vezet"! De ugyanúgy megtiltja az elsőévesek avatását és a „bőrön át való ugrálást" – függetlenül attól, hogy azt nyilvános helyeken, kocsmákban, vendéglőkben, vagy magánházaknál kívánják lefolytatni – az igazgatóság ugyanez évi dec. 9-én kelt 5844. számú rendelete is, melyet ugyancsak „valamennyi előadóteremben" kihirdettek. A farbőrugrálást azonban a hallgatók minden rendelet ellenére – talán éppen mert tiltották továbbfolytatták éspedig nemcsak a balek keresztelőkön, hanem más alkalmakkor is, szakestélyeken, kisebb-nagyobb kocsmai összejöveteleken, olykor magánházaknál, hiszen a jókedvű akadémikusok mindig találtak „keresztelni valót" s okot az ivással kapcsolatos ceremóniára.

A szokást, mint annyi mást 1848/49, de még inkább 1869/70 után, amikor a magyar nyelvű tanítást bevezették az Akadémián, a Selmecről

Bányászavatás farbőrugrással. Az 1880-as évekből származó, ismeretlen művész rajza. Litográfia a Központi Bányászati Múzeum gyűjteményéből.

távozó német és szláv akadémikusok vitték magukkal Leobenbe és Přibrámba s honosították meg az ottani főiskolai diákság életében. Mindezek után érdemes megjegyeznünk, hogy mint a farbőr használata, mint a farbőrugrálás magyarországi eredetű! Akit bővebben érdekel a téma szívből ajánlom Dr. Faller Jenő (1966): A farbőrugrásról. Bányászati Lapok. 99. évfolyam (1966). évf. 5. sz. p. 355-358. cikkét.

//:Mert ő már nem pogány.://
Így lesz Firma, s veterán
Bőrös veterán,
Mert ő már nem pogány.

Énekeltük együtt ezen a csodálatos estén és eszünkbe jutott a jó pár évvel ezelőtti este, amikor a mi sötét kis buksinkra csorgatták Gambrinus nedűjét szeretett Firmáink. Felettünk lassacskán eljárt az idő, de ha mennünk kell majd nyugodtan búcsúzunk, mert az itt maradók jól, vagy még jobban értik csínját-bínját diákéletünknek és ez így van rendjén.

Ti farbőrtől kormos kis arcocskák! Frissen keresztelt balekok! Nem kérünk és kívánunk tőletek mást csak azt, hogy magatokba szívva ezt a légkört, az egészségesebb oldalait továbbfejlesztve éljétek és adjátok majd át a Ti jövendő balekjaitoknak! Ti legyetek az ifjúság eszménye, álljatok oda mindenestől egy nagy gondolat szolgálatába. Lehetetlenségekre vállalkozzatok, s ezzel új lehetőségeket nyissatok meg, ember felettiek akarjatok lenni és eközben igazán emberré váljatok...!

Így öntöztük hagyományaink fáját sörrel-borral az enyészet havának napjain professzorainkkal, diáktársainkkal közösen. Vivat crescat, floreat Academia, vivant professores!

Selmeci Társaság

DIGITÁLIS GÉNEK, AVAGY CSAÓ DARWIN!

Talán csak egyetlen egy olyan molekulaféleség létezik a világon, amelyet mindenki ismer, aminek a neve ma már „márka", amitől mindenki a csodát várja, és amitől mindenki egy kicsit fél. Ez a DNS.

Az ember mindig is kíváncsi volt a természet rejtélyeire, igyekezett megismerni belőle minél többet. Folyamatosan másolta, ami a művészetében és mindennapi eszközeiben egyaránt megjelent. A modern korban a számítástechnika rohamos fejlődésének köszönhetően már nem csak tárgyak hanem folyamatok is modellezhetők, kihasználva, hogy számolási kapacitásaink jelentősen megnőttek. Ezen cikk a matematika és a biológiai modell hasonló és alapjaiban különböző tulajdonságaira szeretne rámutatni a teljesség igénye nélkül.

E. Schrödinger Nobel-díjas osztrák fizikus egy fiatal tudományról már keletkezésekor megállapította: „...alighanem napjaink legérdekesebb tudománya", melynek személyes adatai az alábbiak:

Neve: Molekuláris Genetika
Születési éve: 1944
Születési helye: Rockefeller Intézet, New York
Apja neve: Klasszikus Örökléstan
Anyja neve: Kémia

Tapsvihar! Hiszen ez életünk egyik legnagyobb vívmánya, az emberiség „szép új világának" kapuja, a sci-fi írók megtestesült álma és minden jogi, etikai, ökológiai, szociológiai és teológiai probléma okozója. Pedig nem több mint a nukleáris energia reinkarnációja mégis van benne valami csodálatos. Ez nem véletlen, hiszen maga a DNS és a genetika hatalmas intellektuális izgalmat és kihívást jelent mindenki számára.

Darwin elmélete szerint, ha képesek az egyedek exponenciális mértékben szaporodni de a környezetük eltartóképessége véges, akkor az egyedek között a legapróbb különbség is fontossá válhat és ez a létért folyó küzdelemhez, és kiválasztáshoz vezet, azaz a gyengébb elpusztul az erősebb tovább él. Természetesen az egyedileg eltérő, örökletes változatok eltérő mértékben sikeresek. Az örökletes eltérések a folyamatos kiválasztás révén felhalmozódnak, ami adaptációkat (a túlélést és a szaporodást, segítő jellegeket) hoz létre. Láthatjuk hogy a szelekció, mint egyszerű elv, hogy képes létrehozni a fajok sokszínűségét. Ennek a vezérlőelvnek van még egy nagyon érdekes tulajdonsága, mégpedig az, hogy absztrakt fogalom és nem függ az élő földi világtól. Ugyan ez a helyzet az evolúcióval is, ez is elvonatkoztatható a bioszférától.

Ezt a gondolatot fogalmazza meg Csányi Vilmos Evolúciós rendszerek című munkájában, amiben az evolúció általános elméletét ismerteti. Ez az absztrakt modell rendszerelméleti fogalmakkal dolgozik, és megmutatja, hogy az evolúciós mechanizmusok nemcsak a biológiában, hanem az anyag csaknem minden szerveződési szintjén érvényesülnek, a molekuláris szinttől kezdve a sejteken és a többsejtű organizmusokon keresztül egészen a társulásokig és ökológiai rendszerekig, vagy az idegrendszertől kezdve a viselkedésen keresztül a kultúráig és a technikai evolúcióig.

Gondoljuk csak példaként a replikátorra amely képes létrehozni saját másolatát, könnyen beláthatjuk, hogy erre nem csak a baktériumok, nyulak és a rókák képesek, hanem milliónyi más dolog is. Ilyen módón lehetőség van arra, hogy az absztrakt fogalmakat többféle konkrét tartalommal töltsük fel, alternatív élővilágot létrehozva ezzel. Így elképzelhetünk olyan „fajok" evolúcióját, mint a gráfok vagy a függvények. Ezek a fura állatok is szaporodhatnak, meghalhatnak vagy mutánsaik jöhetnek létre – a számítógépek virtuális világában. És mire

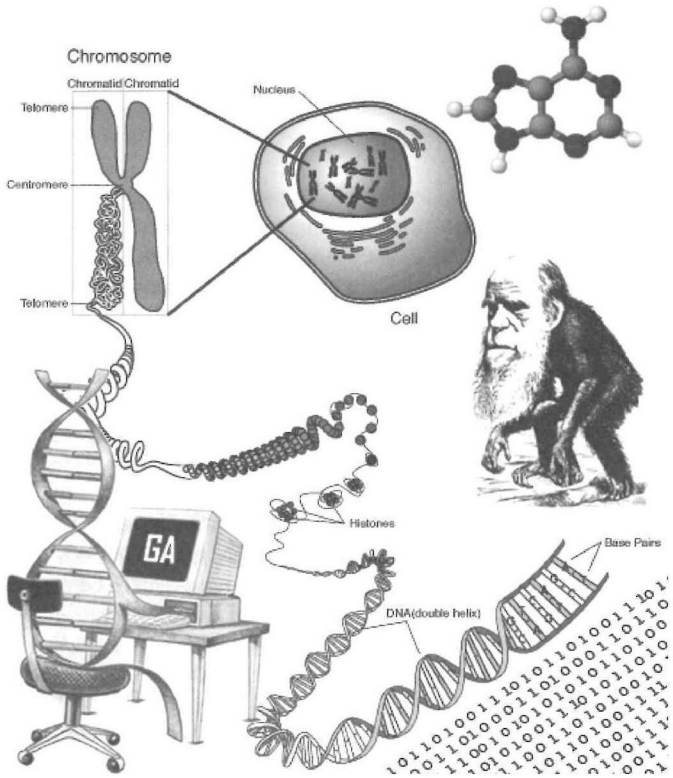

jó ez a matematikai állatkert? Ha a létrejövő egyedek mind egy probléma lehetséges megoldásai, akkor máris van egy optimumkereső algoritmusunk...

Most képzeljünk el egy világot, amiben nincsen Google; nincsen szélessávú internet ahol még a Balatonban is Steven Spielberg Cápája úszkál, amikor még apáink úgy néztek ki, mint Bobijuing, és az Abba, a BoneyM, meg a Borsodi Világos volt a trendi. 1975-öt írunk, és ekkor bukkan fel John Holland, aki a keresési és optimalizálási faladatok megoldásra természetes kiválasztódás darwini elveire épülő adaptív lágy számítási módszert dolgoz ki, másnevén **Genetikus Algoritmust (GA).**

Ma már nincsen az életnek olyan területe, ahol elkerülhetőek lennének az optimalizálási, adatfeldolgozási feladatok. Már egy mérési eredmény kiértékelése is valamilyen szinten optimalizálás, de természetesen köznapi életünk is tele van ilyen feladatokkal. Gondoljunk csak a napi időbeosztásunk megtervezésére vagy két város közötti optimális út megtalálására. Kellő tapasztalattal ezek a feladatok hamar megoldhatóak, azonban akadnak olyan problémák, amelyekre nincsenek egzakt módszerek, azonban belátható időn belül szükségünk lenne egy „kellően jó" megoldásra, ilyenkor lépnek akcióba a digitális gének és a GA. A GA felépítését a már ismertetett darwini elmélet inspirálta, azaz az élőlények genotípusának és fenotípusának változását veszik a fejlődés alapjául. A fenotípus jellemzi egy egyed külső megjelenését, a genotípus pedig a génstruktúrát. A megoldások egy adott lépésben érvényes halmazát populációnak nevezik, a populáció elemei a feladatot különböző sikerrel látják el, eltérő tulajdonságúak, képességűek. A keresés lépésekből áll, az egyes iterációk populációját generációknak nevezik. A keresés célja, hogy az újabb generációkban létrehozott populációinak minél több eleme legyen közel a jó megol-

dáshoz, mialatt a gyenge eredményt adók egyre ritkulnak. Az egyes egyedek tulajdonságait kromoszómákkal reprezentálják, amelyekhez hozzárendelhetők a kritériumfüggvény értékéből következő jósági, más szóval a fitnes-értékeik. Az iterációk során a kromoszómákban tárolt információt kell a következő generációkba tovább örökíteni, mely valószínűségi operátorokkal történik. A legegyszerűbb genetikus algoritmus a következő alap-operátorokkal rendelkezik: reprodukció, keresztezés és mutáció. A genetikus algoritmusok így tehát a genotípus változtatásával operálnak. A reprodukció során egy kromoszóma a jósága és a populációba tartozó összes kromoszóma átlagos jóságának aránya által meghatározott valószínűséggel megjelenik a következő populációban is.

Ne lepődjünk meg azon se, ha azt halljuk, hogy a darwini alapelvek már a motorsportban is megjelentek. Gondoljunk csak a Formula 1-re, ahol milliókat költenek évente a jobb kezelhetőségre, a nagyobb biztonságra, ahol az autók helyes beállításával sorsdöntő tizedmásodpercek lefaragása lehetséges a köridőkből. A döntések a tapasztalaton alapulnak, azonban arra nincsen garancia, hogy mindig a helyes beállítást sikerül eltalálni egy-egy verseny előtt. Ezt a problémát boncolgatták a HYPERLINK „http://www.ucl.ac.uk/" \t „new" University College London tudósai is, akik kifejlesztettek egy a GA elveken nyugvó számítógépes modellt melynek segítségével nyerő Formula 1-es versenyautókat „tenyészthetnek". A GA modell ugyanis szelektíven kombinálva optimalizálja a teljesítményt amelynek köszönhetően akár 0,88 másodperc is lefaragható a köridőkből. Ez pedig tetemes előny egy olyan iparágban ahol századmásodpercek választják el a győztest a vesztestől. A GA erejét azonban abban mutatja meg, hogy egy ilyen elveken nyugvó szoftver akár verseny közben is képes kialakítani az autó „legjobb" beálltásait, így alkalmazkodva az adott pályához, hőmérséklethez vagy akár sérüléshez.

Összefoglalva láthatjuk, hogy a GA is azokon az absztrakt fogalmakon nyugszik, mint a molekuláris genetika vagy akár Darwin elmélete. De vajon miért működik? Miért használható fel bonyolult feladatok megoldására? Maga az evolúció az, ami olyan módszert valósít meg, amely igen nagyszámú lehetséges megoldás között képes „keresni". Ahelyett, hogy egy fajjal foglalkozna egy időben, fajok millióit próbálja ki és változtatja egyszerre. A biológia rendszerek ezen robosztussága, hatékonysága és rugalmassága megdöbbentő lehet, aminek az alapja az önjavító, önvezérlő és a szaporodó képesség. Ezért ha a tervező mérnöknek szüksége van egy párhuzamosításra képes flexibilis, adaptív modellre, akkor nincs más dolga, mint lemásolni a természetet, a legnagyobb tanárt. Hajrá digitális génsebészek!

Talán ennél jobb végszó nem is zárhatná a cikk végét, de sajnos még nem fejezhetem be, mert a végén képesek lennénk azt hinni, hogy e gének mindenre megoldást kínálnak. Pedig ez nincs így, legalább is szimulációs rendszerek estében. Adott ugyanis egy klasszikus feladat az utazó ügynök problémája (travelling salesman problem, TSP). Voltaképpen könnyen érthető, ám annál nehezebben megoldható logikai-matematikai játék. Az ügynöknek több városon keresztül, a lehető leggyorsabban kell megtennie egy utat. Az összes várost kell érintenie, ám egy adott városban csak egyszer járhat. Melyik a legrövidebb útvonal? Gondolhatnánk a fentiek alapján, hogy GA erre a feladatra is megoldást kínál. Ez így is van de valóban ez a legeredményesebb? Nem lenne e célszerűbb egyből kiválasztani a fenotípus alapján egy olyan egyedet melynek külső tulajdonsága és viselkedése a legjobban felel meg az adott feladatnak? Érdekel e minket, milyen is belül? Érdekes dilemma, de egy biztos, ha útvonalat akarunk optimalizálni, azt bízzuk a hangyákra. Ugyanis a hangyáknak van egy olyan bizonyos képessége, hogy a lehetséges útvonalak közül (feromonlerakódás alapján) rátalálnak a legrövidebbre! Itt most nem gének által leírt digitális organizmusokról van szó, hanem mesterséges hangyakolóniáról. A hangyák a TSP-gráfon városról városra mozgó ágensek - véletlenszerűen indulnak el, virtuális feromont hagyva maguk után. Valószínűség és az információként szolgáló, korábban lerakott feromon alapján döntenek. Miután befejeztek egy-egy utat, a gráf élein hagynak nyomot: (értelemszerűen) a rövidebb út mentén többet. Végül - azt az élt választva, ahol a legtöbb a speciális illatanyag - kialakul az optimális útvonal. Láthatjuk, hogy itt egyből a valódi hangyák viselkedését vettük alapul, mivel őket is az evolúció tenyésztette ki az évmilliók alatt, így felesleges a gének szintjén mindent újra kezdenünk. Elegendő egy bevált, működő stratégiát átvenni és alkalmazni. Pukkk. Hogy lyukadt ki most egyből a molekuláris genetika „isteni" luftballonja.

Természetesen a fentiek nem ilyen egyszerűen értelmezendőek, hiszen az egyenlő lenne a gumilepedőre dobált súlyos tárgyak szemléletes képével azaz a gravitáció hatására meggörbülő einsteini téridővel. Ezt pedig egy bonyolult fizikai elméletről nem gondolhatjuk komolyan. Elvégre a téridő nem gumilepedő.

Míg Darwin idejében elég volt az evolúció megértéséhez a Fajok eredetét és még néhány más köznyelven megírt könyvet átolvasni, akkor ez ma már távolról sincs így. A matematika, a játékelmélet, a genetika, a populációbiológia megértéséhez és együttes alkalmazásához rengeteg irodalmon és cikken kell átrágnia magát az embernek, úgy, hogy közben hosszú évek telnek el. Bár a matematika a tudományok királynője ennek ellenére mégis be kell látni, hogy az elkövetkezendő évek a biológia sikerei lesznek. Pontosan ezért érdemes az eredményeit más diszciplínákkal összekapcsolni és olyan kérdésekre választ keresni amik eddig megválaszolatlanul maradtak vagy pedig ennek következményeiként merülnek majd fel. Egy ilyen intellektuális kaland mindenki számára vonzó lehet? Gondolom én, de most be kell fejeznem mert indul a Győzike Show!

Primusz Péter a. Bohém

AGRÁRTÖRTÉNET ZÁRTHELYI DOLGOZAT I. ÉVFOLYAM

Ismertesd az agrártörténet helyét és szerepét?

- Az agrártörténet szerepe az agrárértelmiség kialakulásához szükséges, valamint hogy tudjuk mi és hogyan alakult ki, valamint mikor és hol mit kezdtek termelni és hogyan.
- Meg kell ismerni a múlt agrárgazdaságát és történelmét, amiből tanulhatunk és a jövőben nem követünk el hibákat.
- Az agrártörténet a világtörténelemben és a magyar történelemben is helyet foglal.
- Magyarország történelme a mezőgazdaság történelme.
- A jövő ismeretével meg tudjuk határozni a jövőt.

Mit vizsgál az agrártörténet?

Minél jobb a társadalom, annál jobban megy a termelés és ennek összhangban kell lennie egymással. A társadalom teszi lehetővé a kül- és belkereskedelmi cikkek utáni érdeklődést.

Mikor háziasították a juhot?

Az állattartás megjelenésekor megjelent a juhtartás is.

ARANYKÖPÉSEK A BENEDEK ELEK PEDAGÓGIAI KARON

Dr. Teleki Béla:

„...suttyó magyar koromban"

„Végül is, a nő is ember..."

„Örülök, hogy dolgoznak a nők, addig sem pletykáznak."

„Tolakodik előre dohányzás miatt a halál."

„Három szál, négyfelé áll." (a tanár úr megállapítása a saját hajáról)

„Azért akarok itthon maradni, mert a családpszichológia igazságát akarom pengetni."

„Semmi sem biztos (óvszer, gyógyszer), csak az biztos, hogy semmi sem biztos, de akkor biztos, ha nem élünk szexuális életet."

„Nem érdemes kipróbálni az akasztást."

Riez Andrea tanársegéd:

„Látom, maga ma reggel csak kempingezni jött az órámra"

Dr. Varga Szabolcs főiskolai docens (az első oktatási napon):

„Ez az a terem, ahol a jogot fogják tanulni, és ez az a terem, ahol meg fognak bukni."

„Nyugodjanak meg, minden rossz, amit hallottak rólam, igaz!"

Fazekas Ildikó óraadó tanár:

„Aki beszél, annak megeszi a lelkét a világ."

„Ezt nem tudom megmondani, majd mindjárt felívom Freudot, hogy megmondja."

„Kétféle zene létezik: a Disco zene és a megnyugtató zene."

(fontos dolgok az életben): „...zsömlére, tejre, benzinre..."

Dr. Závoti Józsefné főiskolai docens:

„Ne kotyogjon, mint egy kávéfőző!"

Dr. Patyi Gábor egyetemi docens:

(nyikorgás hallatszik kintről, erre a tanár úr): „Valaki bejött autóval a folyosóra."

Dr. Varga László egyetemi docens gyűjtései a hirdetőtáblákról:

Az Erőszak a családban hétfőn elmarad.

Comment: De aztán kedden bepótoljuk.

Anyává válás az E/3-as előadóteremben 15 órakor.

Comment: De szeretnék én ott oktató lenni!

(Forrás: Aranyköpések – a Benedek Elek Pedagógiai Kar Ébresztő című kari kiadványából.)

ARANYKÖPÉSEK MARKETINGBŐL

Mi a marketing célja?

A marketing egyaránt megközelíti a kritikust és a szakembert is.
Egyszerre feltár, leír, magyaráz és előrejelez.
Magába foglalja mire van kereslet, illetve amit termeltünk azt hogyan tudjuk a fogyasztókkal megismertetni, megvásároltatni.
Az emberek termékeket cserélnek és ezáltal kialakul a kapcsolata két fél között, és ezáltal fizetőképes kereslet jöjjön létre a termékre.

Mi az igény?

Az igény egy magadott „normához" viszonyuló szükséglet.
Mozgatórugó - hiányérzet megszüntetni vagy kelteni kell a marketingnek.
Ha a vásárlóban megfogalmazódott, hogy terméket akar vásárolni.
Az igény az egyén szükségletének a hiánya.

Mi a szükséglet?

Hiányérzet kielégítése.
A hiányérzete megfogalmazódása, és ez ellen tesz.
Általános igényeket kielégítő elvárás, mely nem okoz hiányérzetet.

Mi a referencia csoport?

Azok a személyek melyek tesztelik az adott terméket, szolgáltatást.
Egy közösség, ahol az életmódunknak megfelelő életet éljük.
Olyan csoport, akik valamilyen embert példaként követnek.
Olyan csoport, amely majmolja a példaképet.
Az emberek egy olyan csoportja amely hasonló termékeket vásárol.

Milyen ötletgyártási módszereket ismer?

MANYSOLMING (talán BRAINSTORMING?)

Mit értünk hit alatt?

Olyan felfogás, amely egy személy valamiről kapott véleményét fejezi ki.

Mi a termék differenciálás definíciója?

Mikor a piac minden területén jelen van az adott termék.

Ismertesse a haszonkulcs elvén alapuló árképzés lényegét!

A termék költségeihez hozzá adunk egy kulcs szerinti hasznot.

Dr. Németh Anett

VILÁGJÁRÓ
„ÉSZAK VELENCÉJE": SVÉDORSZÁG ÉS STOCKHOLM

Nem is olyan rég, egy gyönyörű tavaszi napon emelkedett a magasba velem - és persze a nélkülözhetetlen fotómasinámmal - a kis, rózsaszín repülőgép, hogy célba vegye a sokak által „észak Velencéjeként" emlegetett Stockholm városát.

Mintegy két és félórányi repülés után naiv turistaként egy vékony kis kabátban izgatottan szálltam ki a gépből. Ám a kezdeti izgatottságomat és kíváncsiságomat hamar lelombozta a zord, esős, hideg idő, ami fogadott, valamint a még rám váró további másfél órás buszozás a városig. A csomagfelvétel után jöhetett a lázas kutakodás a télikabát és esernyő után, valamint a buszjegyváltás, amiben készségesen, hatalmas vendégszeretettel álltak segítségemre. A buszút során elém táruló, természeti értékekben különösen gazdag Svédország látványa ismét meghozta kezdeti lelkesedésemet gyönyörű tájaival, kis, vörös faházaival a dombokon, hegytetőkön, kellemes hangulatú tavacskáival, és tiszta levegőjével. A természet iránti tisztelet a svéd nemzeti érzés alapja, figyelemre méltó a természet- és környezetvédelem az országban.

A rengeteg (közel 24 ezer) szigetből álló Svédország államformája alkotmányos királyság, melynek élén XVI. Károly Gusztáv király áll, akinek azonban szerepe ma már csak ceremoniális. A közel 20 szigetre és félszigetre épült főváros, Stockholm is hűen őrzi a Gusztáv dinasztia szoborsokaságait, a királyi család emlékeit, épületeit, temetkezési templomát (Riddarholms-templom), nyári rezidenciáját (Drottningholm Kastély). A királyi palota udvarát nyüzsgő turisták lepik el a királyi katonai őrségváltás idejére. A fél órás, díszes ceremónia felejthetetlen élmény és hatalmas vonzerő az ideérkezők számára.

Ebben a különleges királyi világban részesei lehetünk a korabeli vikinglétnek, bepillanthatunk a Nobel-díj titkaiba, gyönyörködhetünk csodaszép kikötőiben, és részesei lehetünk a kontrasztok világának: modern metropolisz, hangulatos óváros, rövid téli nappalok, hosszú nyári éjszakák, történelem és innováció. Vikinghajós városnézés és utazás, Nobel Múzeum, Királyi Rezidencia és belváros, hatalmas tengerjárók és kikötők várják látogatásunkat.

Stockholm leghíresebb és leggyakrabban látogatott múzeuma, a világon egyedülálló Vasa Museum, a benne rejtő egyetlen 17. századból épen maradt hadihajóval. A Vasa a királyi lobogó alatt 1628-ban futott ki a stockholmi kikötőből, ám egy végzetes balszerencse miatt hullámsírba süllyedt 150 fős legénységével. 333 év eltelte után járhatták át a felkelő nap sugarai újra a Vasa fedélzetét, azóta látható ebben a múzeumban a régi hadihajó.

Stockholm büszkélkedhetett a világon elsőként skanzennal, ahol bemutatkoznak a svéd hagyományok, a svéd életforma jellegzetességei, és az őshonos állatok (nemzeti állatuk, az ostoba, lassú, de nagyon barátságos „elj")

Az életszínvonal nagyon magas Svédországban, kevés a munkanélküli, és a bevándorlók életszínvonala is viszonylag „jónak" nevezhető. Számukra külön bevándorló negyedeket építettek a külvárosok egyes részein. Magyar pénztárcához mérve hatalmas a drágaság. Alkohol csak az erre szakosodott boltokban szerezhető be borsos árakon, a megszabott időintervallumokban. A szórakozóhelyek alkohol kínálata is szegényes, talán kaphatunk egy sört 1500 Ft-ért, esetleg egy kis koktélt 1200-ért... (Egy fiatal kirándulónak anyagi csőd két hétvégét is ott tölteni...) De az élelmes svédek erre is találtak megoldást. Ugyanis a hatalmas tengerjáró hajókon bőven válogathatnak a bódító italok széles választékából pénztárcabarát árakon, ezért nem ritka, hogy hétvégente hajóra szállnak, és a semleges tengeri területeken igencsak felöntenek a garatra...

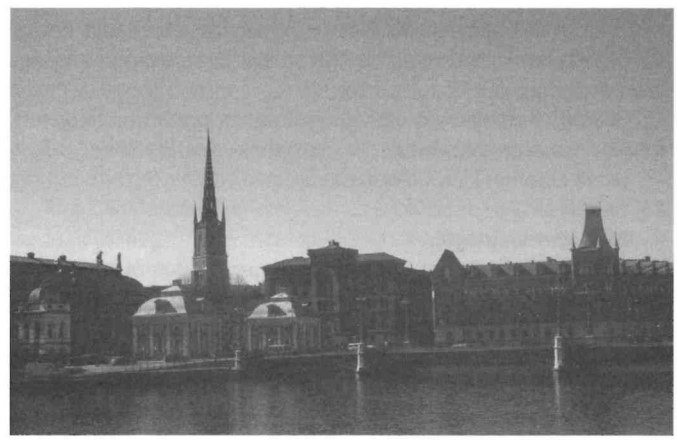

Stockholm, „észak Velencéje"

Tudta, hogy...

- Svédország ad otthont: az IKEA-nak, az ERICCSON-nak, az ABBA-nak, ALFRED NOBELNEK (1833-1896) és a NOBEL-DÍJ-nak (1901. óta), INGRID BERGMANNAK (1915-1982), INGMAR BERGMAN-nak (1918 2007) és az ACE OF BASS-nek is?

- Svédország egyes részein törvény tiltja, hogy műanyag székek és asztalok kerüljenek a vendéglátóegységekbe? Ugyanis a fém és fa kiegészítők sokkal inkább beleillenek a városok, és az ország képébe, ezáltal vonzóbb a turisták számára?

- Svédország földrajzi fekvését tekintve Kanadával van egy vonalban, ám éghajlata sokkal kellemesebb a meleg golf-áramlat révén?

- az utcai postaládákat ürítő postajáratok volánja jobb oldalon van a postások gyors munkáját ezzel is segítve? Svédországban korábban balkéz szabály volt érvényben?

- az új graffitiket hamar lemossák a falakról, ezért az igényes graffitiket gyakorta papírra rajzolják a betyár svédek, és jelzőtáblák hátoldalára ragasztják fel?

- a svéd gyufagyártók adják a világtermelés közel egyharmadát?

- a svéd koronát a mai napig Napóleon egyik tábornokának leszármazottai tehetik a fejükre?

- a svédek karácsonyi ajándékait egy Jultomten nevű manó hozza?

- az északi területeken kiválóan látható a lélegzetelállító sarki fény?

- ünnepek alkalmával svédasztalt terítenek, amelyen bőséges választék kínálkozik halételekből, rákokból, salátákból, hideg és meleg húsgolyócskákból, gyümölcsökből és desszertekből?

szöveg és fotó: Hering Zsuzsanna
NYME-AK

ORSZÁGJÁRÓ NYÁRI AJÁNLÓ

Lassan a szorgalmi időszak végéhez közeledve, ismét jönnek a forró, nyári napok, mikor mindenki szívesebben süttetné a hasát a strandon, csobbanna egy hűs medencébe, vagy csak élvezné önfeledten a nyarat, mintsem lázasan készülődjön nap mint nap a vizsgaidőszak megmérettetéseire.

Ha nyár és kis hazánk, akkor mi más kerülhetne szóba, mintsem a mi tengerpartunk: a napfényes Balaton, mondjuk a Festeticsek nyomában! Igen, hazánkban is vannak egyedülálló helyek, érdekességek, amiről sok helybeli sem tud, hiszen a nyári vakáció a legtöbbek körében a külföldi, tengerparti nyaralással egyenlő. Ezért fordulhat elő az a sajnálatos dolog, hogy egy általános iskolás remekül ismeri az adriai nyaralóvárosokat, de éppenséggel fogalma sincsen arról, milyen múzeumban járhat, ha éppen Keszthelyre téved.

A keszthelyi Festetics-kastély

Ha a „Festetics" névből nem is ugrott be mindenkinek elsőre, de az előző mondattal azt hiszem, elárultam az egyik helyszínünket. Álljunk meg egy rövid pihenőre a „természet kincsestárának" is nevezett Gyenesdiáson. A terület legmagasabb (235 m) pontjáról üdvözli az idelátogatókat a Festetics Kilátó, ahonnan gyönyörű szép körpanoráma nyílik a Keszthelyi-öböltől a hullámos felszínű völgyek szabdalta hegyhátakig. Csodaszép, nem mindennapi természeti értékekben gazdag ez a „balatoni riviéra" (Vadlánlikdomb, Pénzesgödrök, Ördög-szikla, stb...)

Túránk folytatásaképp, mi más lehetne a következő a Balaton partján, mintsem a lubickolás Keszthelyen. Ám, ha unjuk a sablonos strandfürdőket, megmártózhatunk az első (1864) vízre épített fürdőházban is. Semmiképpen sem hagyhatjuk ki a különleges, paraszt barokk stílusú Dongó-házat, amely a Festetics birtok tisztjeinek egykori lakóháza volt. Esti programként igazi kuriózumot ajánlhatok! A Festetics kastély több mint 100 év alatt nyerte el mai, végleges formáját. 16 terem mutatja be a 18-19. századi főúri életmódot, de találhatunk itt díszfegyvereket, és megnézhetjük a híres Windischgrätz trófeagyűjteményt is. Ám mindezeket sokkal érdekesebb egy éjszakai tárlatvezetés közben megismerni. Vezetőink korhű ruhában, gyertyafény pislákolása mellett kísérnek minket végig a titokzatos kastély sötét folyosóin, a séta végén pedig egy pohár pezsgővel vesznek búcsút a látogatóktól.

Keszthelyt elhagyva következő állomásunk a kissé mókás nevű Fenékpuszta, ahol alkalmunk nyílik az egykori Festetics-ménesben látogatást tenni, esetleg lovagolni is.

Tovább követve a nyomokat, érkezünk meg Balatonszentgyörgyre. Kissé eldugottan, gyalog elég (mondhatnám nagyon...) messzire a falutól, rejtőzködik az erdő szélén a híres Csillagvár. Ez a világon egyedüli vár volt a főúri család vadászvára. Csillag alakú alaprajzának köszönheti hírnevét, és kiemelkedő szerepét az egyediségek listáján. Ebben a sajátos hangulatot (ferde síkú falak, belső kút, pincéből a padlásig vezető minaretszerű csigalépcső) árasztó várban múzeum üzemel. Megismerkedhetünk a hajdani kapitányi és őrszobákkal, a füstös konyhával, valamint a középkori életpanoptikum hűen rekonstruálja az egykori mindennapokat: amint a várkapitány vitába száll a pappal, ahogy épp fogat húz a falusi kovács, és amint a konyhán serénykednek háziasszonyok. A pincerendszerben huszármúzeum szemlélteti múltbeli könnyűlovasságunk díszes viseleteit, a hun-magyar harcosainkat, a középkori főurakat, és az első világháború katonáit is.

Azt hiszem, felejthetetlen élményekkel gazdagodhatunk, ha teljesítjük ezt a túrát, és ha mindezt még a saját ötleteinkkel, megállóinkkal tarkítjuk.

Remélem, segítettem abban, hogy komolyan elgondolkozzon mindenki, érdemes kis hazánk minden zegét-zugát bejárni, hiszen mi is méltán büszkélkedhetünk csodaszép tájainkkal, gyönyörű városainkkal és látnivalóinkkal!

Ha pedig valaki tanácstalanul áll egy-egy hazai kirándulás megszervezése előtt, kerüljenek elő az eddigi Országjárók, bárki meríthet ötleteket, hova lenne érdemes ellátogatni!

Mindenkinek sok sikert a vizsgaidőszakhoz, kellemes nyarat, pihenést és kikapcsolódást kívánok!

szöveg és fotó: Hering Zsuzsanna
NYME-AK

KOSARAS SIKER – LEGJOBBAK KÖZÖTT A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM CSAPATAI

Senki sem gondolta volna, hogy a Nyugat-magyarországi Egyetem női kosárcsapata bejut a 2008-2009. évi Magyar Egyetemi és Főiskolai Bajnokság Országos Döntőjébe.

Az pedig csak álmodozásnak tűnt, hogy dobogóra is léphet. A vezetőedző, Baloghné Bakk Adrienn, a Benedek Elek Pedagógiai Kar tanársegédje és a segédedző, Barthalos István (Győr), valamint a csapattagok: Takáts Alexandra, Tóth Alexandra, Kerékgyártó Dorisz, Ilosvai Mónika, Klemencsics Nikolett, Papp Andrea, Katona Luca, Gebri Anna, Orsó Viktória, Gadnai Vivien, Bicskei Flóra, Honti Kata és Németh Nóra. Egytől egyig kitettek magukért, és bebizonyították, hogy összefogással, közösen haladva a cél felé, nincs lehetetlen.

Kiváló játékkal az ELTE mögötti második helyen végzett a NYME csapata, megelőzve a harmadik helyre „befutó" SZTE és a negyedik helyezett Nyíregyházi Főiskola csapatát.

Tehát csak az ELTE csapatától kaptunk ki, a többieket megvertük (SZEGED 65-69)

(NYÍREGYHÁZA (66-73) a következő összetételű csapattal:

Takáts Alexandra 5 FMK
Tóth Alexandra 7 SEK
Kerékgyártó Dorisz 10 KTK
Ilosvai Mónika 11 KTK
Klemencsics Nikolett 12 SEK
Papp Andrea 14 AK
Katona Luca 13 SEK
Gebri Anna 17 SEK
Orsó Viktória 19 AK
Gadnai Vivien 20 SEK
Bicskei Flóra 21 SEK
Németh Nóra 18 AK

Honti Kata is egyetemünk hallgatója, de sajnos a Magyar Kupa döntő mérkőzése miatt csupán az elődöntőkben tudott szerepelni, az egyetemi bajnokság országos döntőjén nem.

A férfi csapatunk is bejutott az ország legjobb négy egyetemi csapata közé.

A döntőben sajnos rossz kezdés után TF-től kikaptunk (66-73), ám jól folytattuk a játékot és a bajnok Szolnokot megvertük (70-87), ekkor már játékosaink nagyon elfáradtak, és a nálunk gyengébb Egertől kikaptunk (57-67). Így komoly vetélkedések után a negyedik helyezést tudtuk megszerezni az alábbi összetételű csapattal:

Hídvégi Márton 4 KTK
Karácsonyi Zsolt 8 FMK
Farkas Gergő 9 KTK
Karácsonyi Gergely 10 FMK
Bozsik Krisztián 11 KTK
Szeles Péter 12 FMK
Gombás Gábor 13 EMK
Pethő Tamás 14 BPK
Kiss András 16 FMK
Kovács Benedek 18 EMK

Nagy siker, hogy Kovács Benedeket és Ilosvai Mónikát beválasztották az ALL STAR csapatokba.

A helyezések alapján elmondható, hogy egyetemünk kosárlabdában az ország egyik legsikeresebb egyeteme, hiszen nincs még egy felsőoktatási intézmény, mely két csapattal tudott volna a döntőig eljutni. Továbbá csapataink szimpatikus szereplése és a küzdelemhez való hozzáállása láttán a vezetőség bizalmat szavazott egyetemünknek, így jövőre - sikeres pályázat esetén - Sopronban rendezhetik meg a MEFOB kosárlabdadöntőket.

Baloghné Bakk Adrienn tanársegéd / Takács Judit PR-munkatárs

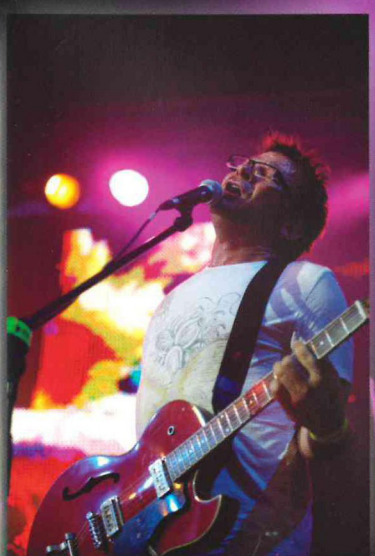

fotók: Petyus András

ESKÜVŐI ÚTIKALAUZ HAGYOMÁNYŐRZŐKNEK

A jeles nap reggelén Anna hosszú hajával fodrász bíbelődött, Dönci a még nyirkos alsószoknyákat vasalta, a GEO-s násznép pedig felvette legszebb gúnyáját, azaz waldenbe bújt. A kollégiumból Ben-Joe és Bendegúz vezette ütemes nótaszóval vonult végig a városon a díszes menet. A járókelők mind megálltak egy pillanatra és mosolyt küldtek a nem mindennapi esküvői menet felé.

(Cikkünk a lap 7. oldalán olvasható)